

המוציא יין פרק שמיני שבת

ע"ה.

עין משפט נר מצוה

ד א ב מיי פ"ח מהל' שנת
הכ"ה ע"ה
ג א שס הלכה י"ב

לעזי רש"י

גלוזי"ר גלוז"ד. ד. דבק
חוק.
מיי"ל א"ר. ברקית (מחלת
עיינים).
טלפ"א. חולד.

מוסף תוספות

א. טפי. מוס' הל'ש.
ב. דה"ה. מוס' הל'ש.
ג. דאמר (לעיל עו).
ד. נתיקיה זה במחשבתו של
זה. רש"י. ד. דהא
מילתיה דרשב"ג מוסקא
גיבוייה ומשכח דת"ק הדר
למילתיה. מ' ה"ן. ד[ו]א
רשב"א הוא סמוך
למילתיה הוה ליה למתני.
ה. דמשמע משום
דערוהו מסוכה על דעת
רבו הוא. ה. מ' ה"ן.
ו. ד[ו]א רשב"א בכל אדם
קאמר רש"י. דמחייב זה
במחשבתו של זה. מ' ה"ן.
ז. דמחייב זה מושב הכי
לא שני ליה. מ' ה"ן.
ח. דמחייב מצניע משמע
הכי ק"ל שהוצנע זה הדבר
אפי' ע"י אחר. מוס'
ט. דאין הוה קסיד
דהוה מחייב לכי"ע
במחשבתו של זה והוה
קשיא ק"ל אטו מצניע לא
בעינן שיצויה הוא
להתחייב רש"י. וכן
שהוא לא הצניעו אמאי
מחייב. מוס' הל'ש. י. זה
במחשבתו של זה. מוס'
יא. ומתניין. מוס'
יב. לקט"ש. מוס'
יג. דכיון
השעבוד לו מהניא
מחשבתו של בעל הבית
להתחייב לתלמיד.
יד. דמל"א מיי"ל
מתניין. מוס' הל'ש.
טו. מושב דקתני להו כהדי
יין ושמן ודבש. מוס'
הל'ש.

רבינו חננאל (המשך)

כל מה שהיה שם והצניע
ובא בדבר בשבת והוציא אם
מה שהצניע לו תלמידו, אם
הוציא הריב דבר שהוא
חשוב לכל כשיעורין הללו
היי זה חייב. ואם הוציא
הריב דבר שאינו חשוב לכל
פחות מן השיעורין הללו,
אילו הוא בעצמו הצניע
חייב עליו בכל שהיה, אבל
תלמידו הצניעו פחות הוא
מן השיעורין הללו מוציא
פטור, ואם הוציא מן
המשקין מה שלא הוצנע
אינו חייב אלא ברביעית.
שנמצאו דברי ר"ש שאמר
לא נאמר לו השיעורין
הללו אלא למצניעיהן למי
שנצניעם לו שמשו. ויש
שנפירשין שמועה זו פי'
אחר הדבין קאמר ר"ש
נאמר לו השיעורין הללו
אלא ליענין הדבנה, ולא
סלקא. ויש שגורסין שיטה
זו דאביי ראש דבריייהו,
בד"א במוציא אבל במצניע
כל שהוא, ומקט"ש הכי אטו
מוציא לאו מצניע הוא,
ומתקנין פירוק דאביי.
ואנתנו לא ק"ל סלקא לנא
הוי ומלשונא דפרישא
דכ"ה כ"ה שיש קרוין אותה
ולשון אביי ריש פילקא
ובלשון ישימעאל פלכה,
ושורשין על פי הכוש כמו
כדור אצל הצניעה הוה
שיכדו הכוש ויטבו, ויש
שיכדו אותה מן העצם, ויש

וליתא דרבי ינאי. ור' שמעון בן אלעזר או או קמני או אבר קטן של גדול או להפך וכולהו חד שיעורא הוא: פ"ט כו'. ודרבי ינאי תנאי היא: מכדי כל מילתא דשייחא ולא שכיחא. כל ששיעור חכמים לענין שבת והוא רחוי לשני דברים חדא שכיחא וחדא לא שכיחא אולו רבנן צשיעורין בתר דשייחא ואפילו היא קולא ששיעורה גדול אמרינן סתמיה להא עבדי ולא אמרי' הואיל וחזי נמני למילתא אחריית ששיעורה קטן ניזיל בתרה לחומרא ואע"פ דלא שכיחא: שכיחא ושכיחא. והיכא דשכיחא תרוייבו אולינן לחומרא ולא משערין צשיעורא וזוטא: רפואסו לא שכיחא. כגון לשוף בן קילור ואע"ג דחזי לה דשייחא דעבדי בתל' אשה ויכיל דעבדי צמיא וחסין על היין שדמיו יקריס הלכך אולו בתר שמייתו ושיעוריהו צכדי מויגת כוס ואע"ג דלקולא שיש כאן שיעור גדול וכן חלב נמי חזי לאכילה ולשוף קילור ומיהו לא שכיחא שהרי אף המיס רחויין לכך ויש עושין ממיס הלכך אולו רבנן בתר אכילתו ושיעורו צכדי גמיאה ואע"ג דקולא היא: דבש רפואסו נמי שכיחא. שאין משקה אחר רחוי לכתיב: לחומרא. הואיל ותרוייבו שכיחין לחומרא בעינן לשעוריה: רפואסו לא שכיחא. שהרי שאר משקין רחויין לכך ויש שפין קילור צכדי שער משקין ושמיתו שכיחא שותה יין לכל צמאי כי אס לסעודתו: צגלילא שנו. שהן עניים ומקפדין צדכר מועט וחסין על יין וחלב לשוף (ב) קילור ואין שפין אלא צמיס והלכך רפואתו נמי שכיחא ובעינן למיזל לחומרא: לא שייני. כל משקין ששפין בהן קילור: מסו. המולי: מטללי. מסככי' על העין ומונעין מראיתו עד שיכלה מראיתו לגמרי מפני שהן ענין ונגלדין כמין דצק שקורין גלוזי"ר: צר ממיא. דעדיפי מכולו דמסו ולא מטללי שנצנעין מיד או יגיבין מהר ולא נגלדין על גב העין: שכן וחולין צנדיק. מיל"ש שצולטת בעין: ומאי נינהו. מנאיזה דס כוחלין אותו: ליארוה. תצלו. וצמספתא) רחמי לחורור והן טיפות דקות של לונן הנוולות בעין כדמתן צבכורות גבי מומין (דף נ"ח): דמא דכושפתינא. עטלף שקורין טלפ"א: גוא. כרושתינא מנאי צמון השייח שחול' כמדה זה: צנדי. דמא דתרנגולת צבעין שיעורא צמויא לר"ה: אצל המצניע. והואילו חייב צכל שהוה. לקמיה פריך אטו מצניע לאו מוילא הוא: ר' שמעון אומר צד"א. דמיחייב צשיעורא וזוטא כי האי: צמאניע. צשיעור הזה וחזר והואילו: אצל צמויא. אדם שלא הצניעו והואילו אינו חייב אלא צרביעית: צמויא שופכי'ן. אדם שלא הצניעו: אחר אינו חייב אלא צרביעית דכזיר מהכי לא חזו כדלקמן לגב' טיט: אטו מצניע לאו מוילא הוא. הלך אף מתיחייב אלא על ידי הולאה: אחר אצ"י כהא צמלמיה. כגון שוליה דגמרי צד"א דשענין שיעורא דחשיב צמויא כלומר צדכר שאין לך יליך זו אלא אצניע רביה לצרכו: דבר שאינו חשוב לכל בו' והכי קאמרי צד"א דשענין שיעורא דחשיב צמויא כלומר צדכר שאין לך יליך זו אלא אחר הולאה זו על שהמחשבה תלויה בזה שהוליא אצל המצניע צדכר שיש לך יליך וכן אחר מחשבה של מצניע כגון המצניע כל שהוא חייב זה המוילאו ורשב"א אמרה ואילו לטעמיה דאמר צפרקי'ן דלעיל' צדכר שאין מצניעין כמיהו והוכשר לה והצניעו' נתחייב זה במחשבתו של זה. וה"ה דמנאי לחוקמי צמאניע גופיה ולמימר הכי צד"א צמויא צדכר שלא הולנע ואין לך יליך זו אלא אחר הולאהו של זה אצל אס היה זה מצניע דבר זה מתחילה וחזר והואילו חייב אלא משום דשענין ליה דלמר נתחייב זה במחשבה של זה אוקמנא אצ"י אפי' צמאר שהואילו וכ"ש אס הואילו הוא עצמו: פי כור. נקב שנותנין בו המפוח ושיעורא וזוטא הוא ומרביעית חזי לגב' טווא וימין דהולאה טיט חשיבא צכדי פי כור בעינן נמי לצעוריה בהך (ט) דעבדי לטיט צכדי גיבול פי כור: דמיגב. ככר חשוב צכדי פי כור אצל זה שעדיין לא נגבל אינו נשער צכך לפי שאין אדם טורח לגבל שיעור מועט מה ואס צל לגבל מגבול יותר ועושה זו דברים אחרים: ברתנ' און לקופה. לאחזה צה: טלא' לתלות זו: מוד מנעל. להראותו לאומן כמדה זה: אפי' יניי. מעשבים עושים אותו: קשר של מופסין. יש לך אדם שנתן המסך לנחה במקום אחד או מוחל לו במתנה והוא מוסר לו חותם להראותו למוכר לו המסך והרכי לתכוד זו שמי אומיות והן גדולות משמי אומיות שלנו:

אמר אביי מכדי לענין שיעור הוצאה כל דבר שיש בו ב' מידות אמה מצויה ואחת שאינה מצויה הלכו חכמים בשיעור הוצאתו אחר ההנאה המצויה, אצ"ג אשה מרובה מן האחרת ונמצאת לקולא, ואם שתיהן מצויות הלכו להחמיר. חלב שתיהו שכיחא ורפואתו לא שכיחא, אולו רבנן ביה שתייהו לקולא, יין שתיהו שכיחא ורפואתו לא שכיחא, אולו רבנן נמי בתר שתייהו לקולא. דבש אכילתו שכיחא ורפואתו שכיחא, אולו רבנן בתר רפואתו לחומרא. אלא אביי מים מכדי שתיהו שכיחא ורפואתו לא שכיחא, מיט אולו רבנן בתר רפואתו דאמרו כדי לשוף בהן את הקילור. ואחר אביי בדגלילא שנו. כלומר, מי גליל שהוה דיועין שמועילין לענין בקילור שהן כמו דקלים שהן דיועין שמועילין לירוקה, אבל מים דעלמא ברביעית. רבא אמר אפילו תימא מים כשיש מקומות שיעורין כדי לשוף בהן את הקילור כדשמואל, דאמר שמואל כלתו שיקי מעלו וטעדי בר מן שקי דמעלו וגודי. וכן תורף הדברין שאין המים טוענין כמין מאל, אלא עיקר שתייהו בעין רפואה היא לפיכך שיעורין כרפואה. דם ברביעית. ואם של דרופית, דהוה תרנגולא כרא, או של עטלף, כדי לכחול עין אחר ברקיה, כאחזה ששנינו השוכר את החמור והבריקה. (וליארוה). חוורורו שמלבין שחור בעיניו. כרושתינא, תרנגולא דבתא, וי"א אלכפאש רמה מוילא לכאב שבתוך עין, וכן דוכיפת מוילא לכאב שמחוץ לעין. תנא במ"ה דברים אמורים בלא קום שהוציא דבר שיש בו קום והצניעו, שהוא צריך לשיעורין הללו. אבל הצניע דבר בחול לצרכו והוציא בשבת חייב עליו בכל שהוא. ריש אומר כל נאמרו השיעורין הללו לא נאמרו אלא למצניעיהן שאלה שמועילין שיהיו אצל השיעורין הללו שיהיו בחול לצרכו השיעורין הללו הוציא בשבת חייב. אבל הוציא בלום מן כל אילו אין בין בן אב לבין דבין ובין מים, שלא קום והצניעו אינו חייב אלא ברביעית. ואמרינן וכו' מאחר שהצניעו לצרכו היאך אינו חייב אלא על החצאתו, לא בכל שהוא, והיאך צריך שיעור, פי המוציא יין וכו'. ואוקימנא לדר' שמעון בתלמיד שאמר לו רבו לך ופנה לי מקום לסעודה והלך ופנה

(א) ונראה דל"ל הולאה צכל שהוא חייב היא והיא נר"ך שיעור המפוסה צמשה המוילא יין וכו'.